

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА

Незалежна асоціація банків України
Комітет з питань захисту прав кредиторів
Вих. № 3426-12/07
від 12.07.2016р.

Національний банк України
Директору Юридичного
департаменту
пану ЗАМОРСЬКОМУ О.В.

*Щодо опрацювання
законопроекту № 4004-д*

Шановний Олегу Володимировичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у професійній діяльності.

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ), на Ваше звернення № 18-0004/51696 від 17.06.2016р. щодо опрацювання проекту Закону України «Про реструктуризацію зобов'язань громадян України за кредитами в іноземній валюті, що отримані на придбання єдиного житла (іпотечні кредити)» № 4004-д (далі – законопроект), повідомляє наступне.

Законопроект № 4004-д розроблений за участі НАБУ в результаті доопрацювання Комітетом ВРУ з питань фінансової політики і банківської діяльності (далі - Комітет) законопроектів № 4004 та № 4004-1 при підготовці останніх до повторного першого читання.

Банківська спільнота України підтримує прийняття законопроекту № 4004-д, однак звертає увагу на необхідність доопрацювання окремих положень законопроекту з врахуванням позиції банківської спільноти з метою забезпечення збалансованих рішень у процесі реструктуризації.

Законопроект № 4004-д має на меті забезпечити шлях до врегулювання проблеми валютних кредитів, що були отримані фізичними особами з метою придбання єдиного житла. В основу концепції закладено диференційовані підходи до різних категорій позичальників із врахуванням забезпечення за кредитом. Встановлено особливі умови реструктуризації валютних іпотечних кредитів для інвалідів 1 групи, учасників АТО, ветеранів, багатодітних сімей та сімей, які виховують дитину-інваліда 1 групи.

Разом з тим, обговорюючи концепцію цього законопроекту та прогножуючи наслідки на діяльність банків через необхідність визнання збитку у результаті прощення частини кредиту, банківські установи зазначили, що реструктуризації повинні підлягати виключно кредити, які не обслуговуються позичальниками. Ті кредити, за якими позичальники належно виконують свої зобов'язання не повинні підпадати під умови пільгової реструктуризації.

На прикладі одного із банків, який володіє суттєвим портфелем іпотечних валютних кредитів фізичних осіб, проілюструємо наслідки виключення цього обмеження. Реструктуризація всіх іпотечних кредитів, отриманих на єдине житло, відразу генеруватиме для банку додаткові втрати в розмірі 1 млрд. грн. Цей банк нещодавно завершив процес збільшення капіталу. У результаті реструктуризації не лише «поганих», а й «хороших» кредитів – банк миттєво «витратить» близько 30% приросту капіталу. Кредитний потенціал банку у 10-20 разів буде скорочений, якщо

порівнювати втрати у співвідношенні до обсягу позикових ресурсів. Це абсолютно суперечить державній стратегії розвитку української економіки, позбавляючи суб'єктів господарювання додаткової підтримки за рахунок кредитних ресурсів банку та створює негативний сигнал для національних та іноземних інвесторів.

У зв'язку з цим, просимо підтримати пропозиції НАБУ про включення до законопроекту № 4004-д норми реструктуризації виключно кредитів, за якими станом на певну визначену дату, наприклад на 01.07.2015р., існувало прострочення виконання зобов'язань більше 30 днів.

Враховуючи вищевикладене, просимо Національний банк України підтримати позицію банківської спільноти при наданні до Комітету ВРУ з питань фінансової політики і банківської діяльності висновків щодо законопроекту № 4004-д.

Слід зазначити, що є додаткові питання, які не отримали врегулювання в проекті закону, а саме:

- щодо реструктуризації кредитів, за якими вже отримані судові рішення щодо стягнення заборгованості на користь кредиторів;
- щодо реструктуризації кредитів, за якими вже ініційовані процеси примусового стягнення та відкриті виконавчі провадження щодо примусового виконання судових рішень на користь кредиторів;
- щодо вирішення питання про припинення існуючих на момент проведення реструктуризації судових проваджень, в тому числі, ініційованих боржниками проти кредиторів з метою уникнення відповідальності.

Банківська спільнота вважає, що всі судові процеси, які ініційовані сторонами правочину щодо кредитів, які підпадатимуть під дію законопроекту та будуть підлягати реструктуризації, повинні бути припинені, а також всі судові витрати кредиторів, понесені на вказані процеси, повинні бути відшкодовані кредитору з боку боржників.

Додатково, слід зауважити, що вже зараз на ринку є непоодинокі випадки, коли боржники не виконують свої зобов'язання після проведеної реструктуризації, тобто їх єдиною метою участі в реструктуризації є відстрочення процесів стягнення боргу у часі. Таким чином, банківська спільнота дуже занепокоєна такою поведінкою та просить звернути увагу на такий розвиток подій та тенденції. Після проведення реструктуризації за кредитом, за яким в наявності є отримане судові рішення про стягнення заборгованості, або ініційоване виконавче провадження щодо примусового стягнення боргу або звернення стягнення на заставне (іпотечне) майно, кредитор не буде мати змоги знову звернутися за стягненням боргу при невиконанні в подальшому зобов'язань боржником за реструктуризованим боргом, оскільки судова практика складається таким чином, що таке звернення вважається зверненням за тим же самим предметом позову та за тими ж підставами, що не дозволяється чинним законодавством України. Це може стати значним проблемним питанням при подальшій роботі кредиторів з реструктуризованими кредитами. Вважаємо, що це питання повинно бути врегульовано в проекті закону.

Також додатковим питанням, якому слід приділити увагу, є питання передавання заставного майна у власність кредитора з метою задоволення

вимог заставодержателя після проведення реструктуризації боргу, оскільки, враховуючи існуючу практику, що вказана вище, реструктуризація може мати на меті для боржника лише відстрочення примусового стягнення боргу, тому банківська спільнота вважає, що у випадку порушення боржником зобов'язань за реструктуризованим боргом, буде справедливим, коли такий боржник втрачатиме право на передавання майна в погашення боргу, і саме кредитор буде мати право вирішувати, приймати таке майно у свою власність, чи відмовитися від цього.

У зв'язку з вищевикладеним, просимо підтримати банківську спільноту, виступити з ініціативою щодо врегулювання поставлених вище питань, а також прийняти пропозиції щодо доопрацювання законопроекту (додаються).

Зазначаємо, що НАБУ працює над додатковими пропозиціями щодо вдосконалення законопроекту № 4004-д, які після прийняття законопроекту у першому читанні будуть надіслані до Національного банку України та профільного Комітету ВРУ.

Сподіваємося на Вашу підтримку та подальшу плідну співпрацю.

Додаток: Пропозиції та зауваження до законопроекту № 4004-д (33 арк.)

З повагою
Виконавчий директор

Олена Коробкова

*Вик. Богатих І.В.
тел. 300-10-15, 300-12-15
e-mail: i.bogatykh@nabu.org.ua*